

Projekt

z dnia 9 grudnia 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ WAŁBRZYCHA**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Wałbrzycha na lata
2022 - 2024**

Na podstawie art. 18 pkt. 2 ust.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.) i art.35a ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 573) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2024, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wałbrzycha.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega opublikowaniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.

Przewodnicząca Rady Miejskiej Wałbrzycha

Maria Anna Romańska

Załącznik
do Uchwały nr
Rady Miejskiej Wałbrzycha
z dnia r.

WAŁBRZYCH

**Program Działań Na Rzecz
Osób Niepełnosprawnych
Miasta Wałbrzycha
na lata 2022- 2024**

Wałbrzych, grudzień 2021 r.

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. Osoby z niepełnosprawnością w mieście Wałbrzych	4
2.1. Dane liczbowe dotyczące osób z niepełnosprawnością w Mieście Wałbrzych	4
3. Niepełnosprawność i orzecznictwo	8
4. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	10
4.1. Rehabilitacja Zawodowa.....	10
4.1.1. Warsztaty Terapii Zajęciowej	11
4.1.2. Zakłady Aktywności Zawodowej	12
4.2. Rehabilitacja Społeczna	13
4.2.1. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	13
4.2.2. Turnusy rehabilitacyjne.....	14
4.2.3. Likwidacja barier funkcjonalnych	14
4.2.4. Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób z niepełnosprawnością	14
4.3 Usługi opiekuńcze	14
5. Programy na rzecz osób z niepełnosprawnością realizowane w mieście Wałbrzych .	15
5.1. Pilotażowy Program Aktywny Samorząd	15
5.2. Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III	16
5.3. Asystent Osobisty osoby Niepełnosprawnej – edycja 2021	17
5.4. Opieka wytchnieniowa – edycja 2021	17
5.5. „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”	18
5.6. „Dostępny Samorząd”	18
5.7. Wsparcie rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami	18
6. Powiatowa Społeczna Rada ds. osób niepełnosprawnych	19
7. Domy Pomocy Społecznej i ośrodki wsparcia	19
8. Cele programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością	21
9. Realizatorzy i partnerzy programu	22
10. Źródła finansowania programu	23
11. Monitoring i ocena realizacji programu	23
12. Zakończenie	23

1. WSTĘP

Opracowanie i realizacja Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Wałbrzycha na lata 2022 -2024, zwanego dalej Programem, jest wykonaniem postanowień art.35a, ust.1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021r., poz. 573 z późn.zm.) mówiącym, że jednym z zadań powiatu jest " *opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, przestrzegania praw osób niepełnosprawnych*".

Jak stanowi „Europejska strategia na rzecz osób z niepełnosprawnościami 2021-2030”: „*Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do dobrych warunków w miejscu pracy, do prowadzenia niezależnego życia, do równych szans, do pełnego uczestnictwa w życiu swojej społeczności. Wszyscy mają prawo do życia bez barier. Naszym obowiązkiem jako wspólnoty jest zapewnienie im pełnego uczestnictwa w życiu społecznym na równi z innymi osobami.*” . Dlatego też działania podejmowane w ramach realizacji poniższego Programu będą służyły likwidowaniu tychże barier.

Aktywność osób niepełnosprawnych jest niezbędnym warunkiem równoprawnego ich uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym kraju. Pomimo ciągle rosnącej świadomości społecznej dotyczącej rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych obserwuje się duże utrudnienia dla tej grupy osób z korzystania z praw obywatelskich.

Podstawą Programu w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej jest tworzenie optymalnych warunków życiowych i zawodowych na terenie Miasta Wałbrzycha oraz zagwarantowanie i udzielanie indywidualnej pomocy i wsparcia w taki sposób, aby umożliwić osobom niepełnosprawnym maksymalne wykorzystanie ich potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej i zawodowej samodzielności i aktywności.

Przyjęcie Programu pozwoli na szersze uwzględnianie problemów osób niepełnosprawnych przez jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego w procesie kreowania właściwej polityki w tym zakresie.

Niniejszy Program jest kontynuacją działań, które podjęto w ramach Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2019-2021.

2. OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W MIEŚCIE WAŁBRZYCH

Trudno dokładnie określić liczbę osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie Miasta Wałbrzycha, ponieważ informacje te są rozproszone w różnych instytucjach i jednocześnie mogą się powielać. W obecnym istniejącym systemie prawnym orzecznictwo o niepełnosprawności jest realizowane w pięciu systemach, w efekcie o niepełnosprawności orzeka się w niezależnych od siebie instytucjach, które nie współpracują ze sobą i często osoby niepełnosprawne posiadają orzeczenie o niepełnosprawności z dwóch systemów.

Dane o osobach niepełnosprawnych pozyskiwane są w wielu badaniach statystycznych, często ze sobą niespójnych. Ze względu na stosowaną metodologię badań dostępność danych na określonym poziomie podziału terytorialnego jest bardzo ograniczona.

Największym badaniem, w którym zbierane są informacje o osobach niepełnosprawnych są spisy powszechne. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań z 2011 roku został przeprowadzony metodą mieszaną, tj. przy wykorzystaniu administracyjnych źródeł danych (rejestrów i systemów informacyjnych) oraz danych pozyskanych bezpośrednio od ludności w ramach badania reprezentacyjnego.

Większość danych w NSP 2011 (w tym dotyczących tematyki niepełnosprawności) była pozyskiwana w badaniu reprezentacyjnym przeprowadzonym na 20% próbie wylosowanych mieszkań (w skali kraju) i na zasadzie dobrowolności. Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła na koniec marca 2011 r. około 4,7 mln. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 r. w tym samym badaniu ustalono liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Miasta Wałbrzycha, która wynosiła 23 308 osób w wieku 14 lat i więcej.

2.1. Dane liczbowe dotyczące osób z niepełnosprawnością w Mieście Wałbrzych

Rada Miasta Wałbrzycha corocznie, podejmuje uchwałę w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w oparciu o doświadczenia wynikające z realizacji wniosków z poprzednich lat, składanych przez osoby z niepełnosprawnością. Za priorytetowe uznaje się zadania, których realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi tej osobie wykonywanie podstawowych, codziennych czynności i funkcjonowanie w środowisku.

Środki PFRON, przekazane Miastu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w latach 2019 – 2021 przedstawiają się następująco:

Zadania na które przeznaczają się środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych		2019	2020	2021
1.	Środki finansowe z PFRON przyznane dla Miasta Wałbrzycha	3 384 746,00	3 669 246,00	4 303 486,00
1.	Zobowiązania dotyczące dofinansowania działania warsztatów terapii zajęciowej – art. 35 a ust 1 pkt. 8 (90% kosztów działalności W TZ – dofinansowanie z PFRON)	1 628 640,00	1 844 640,00	1 887 522,00
2.	Udzielanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej – art.12 a	72 956,00	77 978,70	80 000,00
3.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej – art.26e	72 956,00	77 978,70	0,00
4.	Finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego – art.38 i art.40	0,00	0,00	0,00
5.	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu - art. 11	0,00	0,00	0,00
6.	Dofinansowanie kosztów wynagrodzeń i składki ZUS pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne – zobowiązania wynikające z umów zawartych w roku 2008	0,00	0,00	0,00
7.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – art. 35a ust 1 pkt. 7 lit. a	285 367,00	347 373,00	500 000,00
8.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – art. 35a ust 1 pkt.7 lit.b	62 300,00	31 800,00	100 000,00
9.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – art. 35a ust 1 pkt.7 lit. D	243 462,00	279 700,00	700 000,00
10.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne oraz środki pomocnicze – art. 35a ust 1 pkt. c	1 019 065,00	1 009 775,60	1 035 934,00

Tabela 1 . Wysokość środków PFRON w latach 2019 – 2021.

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że środki otrzymywane z PFRON wzrastają każdego roku. W 2019 roku Miasto Wałbrzych otrzymało najmniejszą ilość środków w stosunku do lat kolejnych, spowodowało to pozytywne rozpatrzenie tylko 57% złożonych wniosków. W 2020 roku zwiększone środki z PFRON pozwoliły przyznać dofinansowanie dla 70 % osób. Największy wzrost środków obserwuje się w 2021 roku, w którym Miasto Wałbrzych otrzymało wyższą o blisko 600 tys. zł dotację ze środków PFRON, co umożliwiło zrealizowanie już w październiku 60% złożonych wniosków. Szacuje się że do końca 2021 roku wypłaconych zostanie 85% dofinansowań dla osób z niepełnosprawnością.

Poniższa tabela przedstawia liczbę złożonych wniosków przez osoby z niepełnosprawnością na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej. Można zaobserwować tendencję spadkową na poszczególnych zadaniach w stosunku do roku 2019. Jest to częściowo związane z wystąpieniem pandemii koronawirusa w 2020 roku. W przypadku turnusów rehabilitacyjnych ośrodki zajmujące się tą formą wypoczynku były zamknięte do czerwca 2020 roku, co utrudniło podjęcie decyzji o wyjeździe na turnus dla większości osób z niepełnosprawnością, również strach i obawa przed zarażeniem były powodem rezygnacji z wyjazdu. Na pozostałych zadaniach spadek składanych wniosków również jest wynikiem pandemii, osoby z niepełnosprawnością miały utrudniony dostęp do lekarza POZ lub lekarza specjalisty, w związku z czym nie miały możliwości złożenia kompletnego wniosku (wymagane zaświadczenie od lekarza), dlatego też rezygnowały z ubiegania się o dofinansowanie.

Nazwa zadania	Ilość osób ubiegających się o dofinansowanie		
	2019	2020	2021(stan na dzień 15.10.2021)
Turnusy rehabilitacyjne	886	574	396
Sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze	1020	939	705
Barьеры architektoniczne, techniczne i w komunikowaniu się	130	99	107
Dofinansowanie do sportu rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	8	10	10
Razem	2044	1622	1218

Tabela 2. Ilość osób ubiegających się o dofinansowanie z państwowego Funduszu Rehabilitacji osób Niepełnosprawnych w latach 2019–2021 do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

W przeciwieństwie do ilości złożonych wniosków liczba przyznanych dofinansowań w stosunku do złożonych wniosków zwiększają się każdego roku (Tabela 3.), co związane jest z większą ilością środków z PFRON, a także dostosowywaniem kryteriów przyznawania dofinansowania do ilości posiadanych środków, w taki sposób aby przyznać dofinansowania jak największej liczbie osób z niepełnosprawnością.

Każde z wymienionych zadań jest bardzo ważne w rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością, jednak można zauważyć, że największe potrzeby mają osoby wymagające zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Są to przedmioty pierwszej potrzeby takie bez, których osoba z niepełnosprawnością nie jest w stanie funkcjonować, dlatego też każdego roku na to zadanie przeznaczona jest największa ilość środków.

Nazwa zadania	Ilość osób objętych dofinansowaniem		
	2019	2020	2021 (stan na dzień 15.10.2021)
Turnusy rehabilitacyjne	284	321	312
Sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze	838	766	392
Bariery architektoniczne	7	9	6
Bariery techniczne	19	19	14
Bariery w komunikowaniu się	13	17	18
Dofinansowanie do sportu rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	8	6	8
Razem	1169	1138	750

Tabela 3. Ilość przyznanych dofinansowań do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2019 – 2021.

Poniższa tabela przedstawia jak kształtowała się liczba osób korzystających z dofinansowań w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”, oraz ilość wypłaconych środków w latach 2019-2021.

Rok	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych dofinansowaniem	Kwota dofinansowania
2019	58	199 021,00 zł
2020	113	322 176,50 zł
2021(stan na dzień 15.10.2021)	66	138 331,50

Tabela 4. Realizacja programu „Aktywny Samorząd” w latach 2019 – 2021.

Na przestrzeni analizowanych edycji z lat 2019 – 2021 program uległ znaczącym zmianom. Najważniejsza z nich dotyczy edycji w 2019 r. kiedy wprowadzono dodatkowe zadania poszerzające możliwości udzielenia wsparcia ze względu na rodzaj niepełnosprawności. Na przełomie tychże lat wzrastały również kwoty udzielanego dofinansowania.

W edycji 2019 r. rozszerzono możliwość uzyskania dofinansowania w ramach Modułu I do zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego. Poza tym w przypadku pomocy w uzyskaniu prawa jazdy oraz pomocy w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania skorzystać mogli również wnioskodawcy z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy.

W ramach modułu II programu, zwiększenie dodatku do kosztów kształcenia dla osób składających wnioski w dedykowanym systemie elektronicznym przygotowanym przez PFRON i posiadających podpis elektroniczny/profil zaufany na platformie e – PUAP.

Rehabilitacja zawodowa w Mieście Wałbrzych realizowana jest przez Powiatowy Urząd Pracy. W latach 2019 – 2021 zrealizowano następujące zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej przedstawione w tabeli nr 3.

Finansowanie wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy przez PUP Wałbrzychu to:

Staż – oznacza nabywanie umiejętności praktycznych poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą. Na staż można skierować osobę zarejestrowaną jako poszukującą pracy, posiadającą orzeczenie o niepełnosprawności i niepozostającą w zatrudnieniu;

Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej – obejmuje refundację kosztów zakupu lub wytworzenia wyposażenia stanowiska pracy w związku z zatrudnieniem niepełnosprawnej osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy. Jest to pomoc finansowa w zakupie narzędzi pracy, elementów stanowiska pracy np. krzesła, biurka, lampki.

Zadanie	2019		2020		2021	
	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	kwota
Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej	1	72 956	1	77 978,70	1	80 000
Wyposażenie stanowiska pracy	1	72 956	1	77 978,70	1	

Tabela 5. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej przez Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu.

3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I ORZECZNICTWO

Niepełnosprawność jest poważnym problemem społecznym i nie dotyczy tylko osób starszych, występuje także wśród osób bardzo młodych, a nawet dzieci wskutek wad wrodzonych, chorób przewlekłych, wypadków lub urazów. Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) przyjmuje, że do osób niepełnosprawnych zalicza się osoby z długotrwałą obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczać ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami. W Polsce stosowane są co najmniej dwie definicje dotyczące osób niepełnosprawnych. Pierwsza z nich to definicja wynikająca z przepisów prawa i dotycząca prawnej podstawy kwalifikacji do grupy osób niepełnosprawnych. Natomiast druga, dużo szersza, stosowana jest w statystyce GUS, która ujmuje nie tylko osoby niepełnosprawne prawnie, ale również osoby, które co prawda orzeczenia o stopniu niepełnosprawności nie posiadają, lecz deklarują, że mają ograniczenia w wykonywaniu wybranych czynności (tzw. niepełnosprawność biologiczna).

W Polsce aktualnie funkcjonuje pięć systemów orzekania, w tym cztery systemy ustalają uprawnienia do świadczeń rentowych (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Obrony Narodowej), natomiast piąty system orzeka o stopniu niepełnosprawności dla celów pozarentowych (zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności oraz poradnie psychologiczno-pedagogiczne wydające orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego).

Osobą niepełnosprawną w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r., jest osoba, której niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o:

- zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znacznego, umiarkowanego lub lekkiego),
- całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów,
- niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Od 1 stycznia 1998 r. podstawą do uznania osoby za niepełnosprawną w rozumieniu w/w ustawy jest wyłącznie orzeczenie wydane przez powiatowy lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych. Orzeczenia innych organów (np. KRUS, wojskowych komisji lekarskich lub komisji lekarskich MSWiA) wydane po 31 grudnia 1997 r. nie stanowią podstawy do uznania osoby za niepełnosprawną w rozumieniu ustawy o rehabilitacji.

Orzeczenia lekarza orzecznika ZUS o:

- całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust.2 i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 roku poz. 291) traktuje się na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności wydanym przez powiatowy lub wojewódzki zespół ds. orzekania o niepełnosprawności,
- całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 w/cyt. ustawy traktuje się na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydanym przez powiatowy lub wojewódzki zespół ds. orzekania o niepełnosprawności,
- częściowej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 3w/cyt ustawy, oraz celowości przekwalifikowania, o których mowa w art. 119 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r . o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Z 2021 roku, poz.291) traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności, z wyjątkiem orzeczeń o częściowej niezdolności do pracy, wydanym w okresie od 1 stycznia do 16 sierpnia 1998 r., które traktowane są na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Orzeczenia o zaliczeniu do grupy inwalidzkiej, wydane przed 1 stycznia 1998r. przez KRUS, MSWiA, MON, traktuje się na równi z odpowiednim orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie utraciły ważności.

Orzeczenie o zaliczeniu do:

- I grupy inwalidów traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- II grupy inwalidów traktowane jest na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- III grupy inwalidów traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Wyjątek stanowi orzeczenie III grupy inwalidztwa wydane przez organy orzecznicze Ministerstwa Obrony Narodowej i organy orzecznicze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji i traktowane jest ono jako orzeczenie o braku niepełnosprawności, ponieważ dotyczy osób zdolnych do pracy poza służbą. Zakwalifikowanie do lekkiego stopnia niepełnosprawności może mieć miejsce tylko wtedy, gdy orzeczenie o III grupie inwalidztwa z tytułu niezdolności do służby mundurowej zawiera równocześnie orzeczenie III grupy inwalidztwa z ogólnego stanu zdrowia. Osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za niepełnosprawne, z tym że:

- osoby, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny, traktuje się jako zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- pozostałe osoby traktuje się jako zaliczone do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Między innymi dlatego, że nie istnieje jednolity system orzecznictwa w Polsce nie ma dokładnych danych dotyczących liczby osób niepełnosprawnych. Ostatnie dane, dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Polsce pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, zgodnie z którymi populacja osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju.

4. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Osoby z niepełnosprawnościami mają takie same potrzeby życiowe jak osoby sprawne. Niepełnosprawność powoduje jednak szereg trudności w normalnym funkcjonowaniu w życiu osobistym, zawodowym i społecznym. Osoby z niepełnosprawnościami mają różne dodatkowe potrzeby wynikające z ich niepełnosprawności. Potrzeby te są na poziomie: medycznym, psychologicznym, zawodowym, społecznym i socjalnym. Dla zaspokojenia tych dodatkowych potrzeb niezbędna jest rehabilitacja, dzięki której osoba z niepełnosprawnością może uzyskać warunki do samodzielnego i niezależnego funkcjonowania w swoim środowisku społecznym i zawodowym oraz uzyskania odpowiedniego rozwoju osobistego i odpowiedniej jakości życia. Można więc stwierdzić, iż jest to proces stwarzania lub przywracania do sytuacji życiowej uważanej za normalną dla człowieka żyjącego w określonej społeczności.

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym rehabilitacji tych osób w Polsce jest ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 r. wraz z aktami wykonawczymi. W ustawie przyjęto następującą definicję rehabilitacji osób niepełnosprawnych: rehabilitacja jest to zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Powiaty, na rzecz osób z niepełnosprawnościami, realizują zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej. W Wałbrzychu zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, natomiast zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej Powiatowy Urząd Pracy.

4.1. REHABILITACJA ZAWODOWA

Rehabilitacja zawodowa to rodzaj rehabilitacji polegający na przygotowaniu oraz wprowadzeniu osoby z niepełnosprawnością na rynek pracy. Ma na celu ułatwienie osobie z niepełnosprawnością uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Ważną rolę wśród działań na rzecz zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami pełni pośrednictwo pracy. Osoby te wymagają indywidualnej formy pomocy w poszukiwaniu odpowiedniego zatrudnienia.

Dla osób z niepełnosprawnościami posiadających status „poszukujących pracy”, nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi rynku pracy i instrumenty realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu, finansowane ze środków PFRON.

Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności	<ul style="list-style-type: none">• Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika.• Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy.• Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy.• Zwrot kosztów szkolenia pracownika.• Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy.• Zwolnienie z wpłat na PFRON. • Refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.
--	--

<p>Uprawnienia osoby z orzeczoną stopniem o niepełnosprawności zdolnej do pracy, posiadającej status „bezrobotnego” lub poszukującego pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy). • Możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia zawodowego (szkolenia, studia podyplomowe, staż). • Pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (doradcy zawodowego).
<p>Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. • Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego. • Refundacja składek ZUS.

Tabela 5. Instrumenty adresowane do osób z niepełno sprawnościami i pracodawców.

Źródło: Strona internetowa Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu

<https://walbrzych.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/dla-niepelnosprawnych>

4.1.1. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej służą rehabilitacji niepełnosprawnych mieszkańców Wałbrzycha w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy, a których zakwalifikowano do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej. WTZ to placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W hierarchii form mających za zadanie pomóc osobie niepełnosprawnej znaleźć zatrudnienie warsztaty są pierwszym etapem na drodze do pracy.

WTZ-y mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia, a także inne podmioty. Ich tworzenie i działalność finansuje Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) przy współudziale gminy. PFRON finansuje 90% kosztów działalności WTZ.

Uczestnictwo w WTZ to codzienny pobyt w grupie uczestników pod kierunkiem instruktorów i innych specjalistów. Uczestnik bierze udział w zajęciach z zastosowaniem technik terapii zajęciowej, najczęściej w ramach tzw. pracowni, np. plastycznej, ceramicznej, przyrodniczej, komputerowej, artystycznej, fotograficznej itp. Założeniem uczestnictwa w WTZ jest rozwijanie:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających dalsze uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Każdy z uczestników objęty jest indywidualnym programem rehabilitacji, w którym określa się:

- formy i zakres rehabilitacji,
- metody i zakres nauki umiejętności, o których powyżej,
- formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- planowane efekty rehabilitacji,
- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

Nie rzadziej niż raz na 3 lata ocenia się realizację indywidualnego programu każdego uczestnika WTZ i jego postępy w rehabilitacji. Zalecana ocena, ma wskazać co powinno się stać z osobą niepełnosprawną, po zakończeniu jej pobytu i zajęć w WTZ. W zależności od tego, jakie są efekty realizacji indywidualnego programu, danej osobie można wskazać (jako właściwe dla niej):

- podjęcie zatrudnienia w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy,
- skierowanie do ośrodka wsparcia ze względu na brak postępów w rehabilitacji i złe rokowania co do podjęcia zatrudnienia (co nie oznacza, że za jakiś czas niepełnosprawny nie będzie mógł ponownie podjąć próby rehabilitacji w ramach warsztatów),
- przedłużenie uczestnictwa w terapii prowadzonej przez WTZ, ze względu na: pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji,
- okresowy brak możliwości podjęcia zatrudnienia lub skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia.

Na terenie Miasta Wałbrzych działają trzy Warsztaty Terapii Zajęciowej:

Lp.	Organ prowadzący	Adres
1	Publiczna Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 10	ul. Ogrodowa 5a 58-306 Wałbrzych
2	Stowarzyszenie Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej	ul. A. Mickiewicza 24 58-300 Wałbrzych
3	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Wałbrzychu	ul. Z. Nałkowskiej 58-309 Wałbrzych

Tabela 6. Wykaz Warsztatów Terapii Zajęciowej działających w Wałbrzychu.

4.1.2. Zakłady Aktywności Zawodowej

Zakład aktywności zawodowej (ZAZ) jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką, która zapewnia zatrudnienie osobom niepełnosprawnym ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz osobom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną. Osoby te wymagają specjalnych tzw. chronionych warunków pracy.

Dla osób z niepełnosprawnościami praca w zakładzie aktywności zawodowej jest często pierwszym krokiem i szansą do samodzielnego, satysfakcjonującego życia. Daje im poczucie wartości i sensu, umożliwia rozwój i samorealizację, jest formą terapii i rehabilitacji społeczno-zawodowej, szansą powrotu do społeczeństwa i kształtowania kontaktów międzyludzkich. Korzystnie wpływa na ich stosunek do samych siebie. Godność zawodowa wiąże się z poczuciem odpowiedzialności za jakość i efekty pracy. Ustabilizowane zatrudnienie oraz przebywanie w zespole wykonującym te same zadania, możliwość samodzielnego utrzymania i zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych jest podstawą do kształtowania poczucia własnej wartości osób z niepełnosprawnościami.

Praca w zakładzie umożliwia również zmianę sposobu postrzegania osób z niepełnosprawnością przez społeczeństwo, gdyż stają się nie tylko biorcami świadczeń i obciążeniem ekonomiczno-opiekuńczym dla rodzin, ale również zaangażowanymi obywatelami. W zakładzie aktywności zawodowej osoby z niepełnosprawnościami czują się naprawdę potrzebne, wykonując określone prace, służące innym. Poza możliwością

zarobkowania i zdobywania umiejętności zawodowych, to też szansa na kontakt z innymi ludźmi i uzyskanie lepszego obrazu samego siebie.

W Wałbrzychu od 2014 roku działa Zakład Aktywności Zawodowej „Nadzieja” prowadzony przez Stowarzyszenie Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej przy ul. Adama Mickiewicza 24. Zakład zatrudnia 20 osób z niepełnosprawnością intelektualną. Zakład prowadzi działalność usługową: pralnia i usługi porządkowe. Uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha Nr X/143/2015 z dniem 1.09.2015 roku została utworzona jednostka organizacyjna Miasta Wałbrzycha Zakład Aktywności Zawodowej „Victoria” z siedzibą przy ul. 1 go Maja 112 w Wałbrzychu. Zakład zatrudnia 64 osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Zakład prowadzi działalność w zakresie coll center poligrafii, archiwizacji, niszczenia dokumentów i nośników.

4.2. REHABILITACJA SPOŁECZNA

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami samodzielności, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób z niepełnosprawnościami, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych.

4.2.1. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Przedmioty ortopedyczne to przyrządy niezbędne osobie z niepełnosprawnością w przypadku trwałego inwalidztwa, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego. Przedmioty ortopedyczne przysługują bezpłatnie lub częściowo odpłatnie (w zależności od rodzaju przedmiotu) raz na 2, 3, 4 lub 5 lat. Do przedmiotów ortopedycznych zaliczamy np. protezy kończyn dolnych i górnych, dodatkowe wyposażenie do protez, aparaty ortopedyczne na kończyny dolne i górne wraz z wyposażeniem dodatkowym, protezy kończyn, gorsety i kołnierze ortopedyczne, protezy tułowia i szyi, obuwie ortopedyczne, kule i laski inwalidzkie, balkoniki i podpórki do chodzenia, wózki inwalidzkie, foteliki dla dziecka do siedzenia, indywidualne przedmioty pionizujące, pełzak do raczkowania itp.

Środki pomocnicze to te środki, które ułatwiają w znacznym stopniu, bądź też umożliwiają, funkcjonowanie osobie z niepełnosprawnością w środowisku społecznym. Są nimi np. szkła do okularów, systemy wspomagające słuch, cewniki, worki do zbioru moczu, aparaty słuchowe, wkładki uszne, pieluchomajtki, protezy piersi, pasy przepuklinowe, pieluchy anatomiczne, poduszki przeciwoleżynowe, materace przeciwoleżynowe, peruki, inhalatory, krtań elektroniczna itp.

Prawo do otrzymania określonego rodzaju przedmiotu ortopedycznego lub środka pomocniczego (bezpłatnie lub częściowo odpłatnie) mają osoby ubezpieczone oraz osoby pozostające na ich utrzymaniu. Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane są uprawnionemu na własność. Ponowne przyznanie zaopatrzenia może nastąpić po upływie okresu jego używalności, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Sprzęt rehabilitacyjny jest to sprzęt niezbędny do rehabilitacji ruchowej lub innej, zaleconej przez lekarza w warunkach domowych, a który nie jest objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. Katalog sprzętu rehabilitacyjnego objętego dofinansowaniem obejmuje w szczególności: rower rehabilitacyjny stacjonarny, rowerek trójkołowy (dla osób z zachwianiem poczucia równowagi), piłki rehabilitacyjne, piłki lekarskie, trenery dłoni, klocki, wałki, kliny, maty rehabilitacyjne, steper, rotor, bieżnię, orbitrek, klocki i gry wypukłe oraz zabawki dźwiękowe – dla dzieci.

W ostatnich latach obserwuje się stały wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami korzystających z dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

4.2.2. Turnusy rehabilitacyjne

Uczestnictwo w **turnusie rehabilitacyjnym** jest podobną formą do pobytu w sanatorium, jednak nie jest świadczeniem zdrowotnym. W założeniu ma wspomagać rehabilitację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami. Polega na zorganizowanej, aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Jego program powinien zawierać elementy rehabilitacji odpowiedniej do rodzaju schorzeń oraz obejmować zajęcia kulturalno – oświatowe, sportowo – rekreacyjne oraz inne wynikające ze specjalistycznego rodzaju turnusu, z uwzględnieniem zajęć indywidualnych i grupowych.

W związku z niedoborem środków finansowych na dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu udzielał dofinansowania, na podstawie dodatkowych kryteriów wprowadzanych na początku każdego roku.

4.2.3. Likwidacja barier funkcjonalnych

Tego typu bariery są jednymi z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym kontaktowanie się z otoczeniem. Często eliminują możliwość podjęcia zatrudnienia, a niekiedy nawet samodzielnego wyjścia z domu osoby niepełnosprawnej. Usunięcie istniejących przeszkód oraz umożliwienie osobom niepełnosprawnym poruszania się w otoczeniu pozwala na podjęcie funkcji społecznych i zapewnia możliwość wykorzystania czasu wolnego.

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnościami.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tych barier powinna powodować sprawniejsze działanie osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie i umożliwić im wydajniejsze funkcjonowanie.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobom z niepełnosprawnościami swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

4.2.4. Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób z niepełnosprawnością

O dofinansowanie mogą ubiegać się organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie Wałbrzych, co najmniej od dwóch lat, które posiadają środki własne na zorganizowanie zadania oraz zapewnią warunki lokalowe i techniczne podczas realizacji zadania.

Corocznie z tej formy wsparcia korzystają osoby niepełnosprawne zrzeszone w stowarzyszeniach prowadzących działalność na terenie gminy Wałbrzych. Najczęściej są to zadania o charakterze turystycznym i rekreacyjnym.

4.3 Usługi opiekuńcze.

Osobie samotnej i niepełnosprawnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Usługi te mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi są przyznawane w wymiarze od 2 do 8 godzin dziennie w zależności od sytuacji zdrowotnej osób oraz ich zdolności do samoobsługi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze to usługi opiekuńcze dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z typu schorzenia lub niepełnosprawności. Takie usługi nie mogą być świadczone przez zwykłych opiekunów, ale osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, np. przez pielęgniarkę, psychologa, pedagoga, logopedę, pracownika socjalnego, terapeutę zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej, rehabilitanta. O wsparcie w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnościami, niesamodzielne, niezaradne z powodu różnych zaburzeń (innych niż psychiczne) oraz osoby samotne. Warunkiem uzyskania takiej pomocy jest fakt, że osoby te wymagają indywidualnego wsparcia, ponieważ w wyniku pogłębiającej się choroby nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych.

5. PROGRAMY NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ REALIZOWANE W GMINIE WAŁBRZYCH

5.1. Pilotażowy Program Aktywny Samorząd

Program „Aktywny samorząd” jest istotnym krokiem wspierania osób z niepełnosprawnościami w modelu polityki społecznej. Jego cele to:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu, słuchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego;
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych;
- umożliwienie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie;
- poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji;
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

W ramach programu osoby z niepełnosprawnościami mogą skorzystać z poniżej opisanego wsparcia:

W ramach modułu I programu:

- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu;
- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy;
- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego zakupionego w ramach programu;
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego;
- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;

- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką).

W ramach modułu II programu:

- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym obejmująca dofinansowanie w postaci dodatku na pokrycie kosztów kształcenia, dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego, opłaty za naukę (czesne).

System Obsługi Wsparcia (SOW) - w 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu przystąpił do obsługi wszystkich wniosków w ramach programu „Aktywny Samorząd” w elektronicznym systemie SOW, stworzonym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. System ten pozwala na złożenie wniosku bez wychodzenia w domu. Wszystkie wnioski złożone przez system są obsługiwane przez pracowników w formie elektronicznej, pisma, umowy, rozliczenia. Wnioskodawca bez wychodzenia z domu składa wniosek, dołącza niezbędne dokumenty oraz podpisuje umowę zawartą w sprawie dofinansowania.

System SOW w dobie pandemii okazał się dużym wsparciem zarówno dla osób z niepełnosprawnością jak i dla pracowników zajmujących się obsługą wniosków, składanie i obsługa wniosków odbywała się w normalnym trybie i bez żadnych przeszkód.

5.2. Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III

Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnościami do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. Celami szczegółowymi programu są:

- zwiększenie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami do urzędów, placówek edukacyjnych oraz środowiskowych domów samopomocy;
- zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami w nowo tworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych;
- zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób z niepełnosprawnościami;
- zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby z niepełnosprawnościami;
- zwiększenie dostępności warsztatów terapii zajęciowej dla osób z niepełnosprawnościami na terenach powiatów pozbawionych tych placówek;
- zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyznacza obszary realizowane w danym roku oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów.

5.3. Asystent Osobisty osoby Niepełnosprawnej – edycja 2021

Gmina Wałbrzych w 2021 roku przystąpiła do Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021, pozyskując środki finansowe na ten cel w kwocie 479 894,50 zł. Źródłem finansowania Programu są środki ujęte w planie finansowym Funduszu Solidarnościowego na 2021 r. Program ma na celu zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Program zapewnia świadczenie usług asystenta dla:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wymagających wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej polegają na pomocy w :

- wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne lub sportowe),
- zakupach z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji,
- załatwianiu spraw urzędowych nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy),
- wykonywaniu czynności dnia codziennego – w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – także w zaprowadzaniu i przyprowadzaniu ich do lub z placówki oświatowej.

Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci asystenta osobistego, nie ponosi odpłatności za tę usługę.

Koordynatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, natomiast realizacją programu zajmuje się Spółdzielnia Socjalna Nasze Wsparcie.

W 2021 roku usługą asystenta osobistego objęto 20 osób z niepełnosprawnością.

5.4. Opieka wytchnieniowa – edycja 2021

Gmina Wałbrzych w 2021 roku przystąpiła do Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021, pozyskując środki finansowe na ten cel w kwocie 322 320,00 zł. Źródłem finansowania Programu są środki ujęte w planie finansowym Funduszu Solidarnościowego na 2021 r.

Celem Programu jest odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa.

Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem dla siebie, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Program kierowany jest do mieszkańców miasta Wałbrzycha sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi (zgodnie z art. 5 i 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych).

Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci usługi opieki wytchnieniowej, nie ponosi odpłatności za tę usługę.

Koordinatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, natomiast realizacją programu zajmuje się Spółdzielnia Socjalna Nasze Wsparcie.

5.5. „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”

W 2021 roku gmina Wałbrzych pozyskała środki z PFRON w wysokości 77 029,22 zł, w ramach Modułu IV programu. Wsparciem zostały objęte osoby z niepełnosprawnością znaczną i umiarkowaną uczestnicy z placówek wsparcia dziennego działających w Wałbrzychu ich rodziny i opiekunowie, pracownicy Zakładu Aktywności Zawodowej Victoria, koszykarze na wózkach ze Stowarzyszenie Górnicy Wałbrzych 2010.

5.6. „Dostępny Samorząd”

Gmina uczestniczy w projekcie „Dostępny samorząd lokalny w województwie dolnośląskim i lubuskim” realizator projektu Fundacja Eudajmonia z siedzibą w Polkowicach. Projekt dotyczy wsparcia szkoleniowo – doradczego jednostek samorządu terytorialnego w zakresie dostępności jednostki dla osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu przeprowadzone zostały szkolenia dla koordynatorów do spraw dostępności i pracowników. Gmina otrzymała grant w wysokości 12 000,00zł z przeznaczeniem na wprowadzenie dostosowań w ramach usprawnień w obsłudze osób z niepełnosprawnościami.

5.7. Wsparcie rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami

Od kilku lat priorytetem Gminy jest wsparcie rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami. Dzięki środkom finansowym z budżetu Gminy wiele dzieci korzysta z dodatkowej rehabilitacji. Programy realizowane są w Integracyjnym Przedszkolu Samorządowym Nr 17 z Oddziałami Specjalnymi im. „Jana Brzechwy” przy ul. Hirszfelda oraz Filii Przedszkola mieszczącej się przy ulicy Sosnowej.

Z budżetu miasta przeznacza się środki na realizację programów :

- dogoterapia
- hipoterapia
- rehabilitacja ruchowa
- rehabilitacja sensoryczna.

Rehabilitacją objęte są dzieci z różnymi niepełnosprawnościami. Programy pomagają w leczeniu zaburzeń i niepełnosprawności psychicznej oraz fizycznej, w tym: mózgowego porażenia dziecięcego, nerwicy, autyzmu, ADHD, Zespołu Downa, niedowładów kończyn różnego pochodzenia, wad postawy, zaburzeń nastroju, zaburzeń lękowych, różnorodnych zaburzeń emocjonalnych, trudności w szkole, problemów z rówieśnikami, rodzicami, zaburzeń mowy i wzroku.

6. POWIATOWA SPOŁECZNA RADA ds. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych składa się z 5 osób. Powoływana jest spośród przedstawicieli działających na terenie gminy Wałbrzych organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli władz samorządowych. Jej kadencja trwa 4 lata. Rada jest organem opiniodawczo – doradczym Prezydenta miasta Wałbrzycha.

Do zakresu działania rady należy :

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, a także realizacji praw osób z niepełnosprawnościami;
- opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- ocena realizacji programów;
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę miasta pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Od 2013 roku działa w Wałbrzychu Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, powołana Zarządzeniem Prezydenta nr 275/2013 z dnia 22.02.2013 r. Rada jest organem opiniodawczym i doradczym Prezydenta.

W dniu 1 lutego 2021 roku Zarządzeniem Prezydenta Miasta Wałbrzycha nr 39/2021 została powołany nowy skład Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych na okres 4 lat.

7. DOPY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA

Domy Pomocy Społecznej to placówki, które zapewniają całodobową opiekę osobom, które ze względu na wiek, choroby lub niepełnosprawność nie mogą funkcjonować samodzielnie w środowisku. Na terenie Gminy Wałbrzych funkcjonują trzy domy pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Zachodniej 17 prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, przeznaczony jest dla 48 osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych,
- Dom Seniora – Rusinowa przy u.. Osiedle Górnicze 19 A, przeznaczony jest dla 49 osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych,
- Dom Seniora – Biały Kamień przy ul. Andersa 162 A przeznaczony jest dla 30 osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych.

Domy pomocy społecznej świadczą usługi w zakresie potrzeb bytowych, usługi opiekuńcze i wspomagające. Zapewniają również dostęp do usług specjalistycznych oraz umożliwiają zaspokajanie potrzeb religijnych, edukacyjnych i kulturalnych.

Ośrodki wsparcia zapewniają pomoc osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą w nich być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek. Od listopada 2014 roku przy ul. Kasztelańskiej 7 , a od stycznia 2020 roku przy ul. Niepodległości 78 działają Dienne Domy Pomocy, które dostosowane są do potrzeb 40 osób w wieku senioralnym w tym niepełnosprawnych. Placówki zapewniają wyżywienie, zajęcia rehabilitacyjne kulturalne oraz terapeutyczne. W ramach pobytu osoby mają zapewnioną opiekę przez 8 godzin od poniedziałku do piątku.

Mieszkania chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby niepełnosprawne tam przebywające do prowadzenia samodzielnego

życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Mieszkania chronione funkcjonują przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej – 7 mieszkań wspieranych dla 23 osób przy ul. Ogrodowej 2 A oraz 2 mieszkania treningowe przy ul. Piotra Skargi i ul. Szkolnej. Zapewnia się w nich usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką okresowego, dziennego lub całodobowego pobytu, w którym osoby z zaburzeniami psychicznymi otrzymują pomoc dostosowaną do specyficznych potrzeb i stanowi ważne wsparcie dla rodziny sprawującej funkcje opiekuńcze wobec niepełnosprawnych członków.

Wsparciem i opieką osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin zajmuje się w Wałbrzychu Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą przy ul. Czesława Miłosza 15a. Środowiskowy Dom jest placówką dziennego pobytu dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i z zaburzeniami psychicznymi, które ukończyły 18 rok życia. Opieką objętych jest 40 osób. Koszty funkcjonowania Środowiskowego Domu są finansowane z budżetu Wojewody oraz częściowo z budżetu Gminy.

W placówce prowadzona jest rehabilitacja społeczna, w szczególności wsparcie i pomoc w rozwijaniu w uczestnikach podstawowych umiejętności potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie:

- **trening umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej** np.: samodzielne jedzenie, mycie się, ubieranie, przygotowywanie posiłków, dokonywanie zakupów – terapia kulinarna, pranie, gospodarowanie pieniędzmi, dbanie o higienę i wygląd zewnętrzny, dbanie o czystość i porządek we własnym mieszkaniu.
- **trening umiejętności społecznych i interpersonalnych** np.: nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych, motywowanie do funkcjonowania w oparciu o własne możliwości, kształcenie umiejętności współpracy i komunikowania się w grupie na zasadach otwartości, partnerstwa, wzajemności i solidarności.
- **trening umiejętności spędzania wolnego czasu** np.: rozwijanie zainteresowań lekturą czasopism i książek, audycjami radiowymi, telewizyjnymi i filmami, rozwijanie umiejętności korzystania z takich form spędzania czasu wolnego jak: turystyka, rekreacja, udział w imprezach kulturalnych, sportowych itp., motywowanie do wychodzenia na zewnątrz Domu, wspólne spacerowanie, wycieczki, wyjścia do kina, teatru, muzeum, na basen.
- **terapia zajęciowa**, czyli oddziaływanie na uczestników poprzez określone czynności, zajęcia i pracę, których zdaniem będzie m.in. usprawnianie motoryki małej, poprawa koordynacji wzrokowo-ruchowej, np.: zajęcia plastyczne, rękodzielniczo, prace techniczne, obsługa komputera, zajęcia muzyczne, teatralne, zajęcia kulinarne, biblioterapia, socjoterapia, self – adwokatów.
- **rehabilitacja ruchowa** np.: opracowanie indywidualnych programów rehabilitacyjnych, ćwiczenia korekcyjne i ogólnorozwojowe, masaże relaksacyjne i lecznicze.
- **poradnictwo w tym zwłaszcza psychologiczne**

Źródła finansowania działalności Środowiskowego Domu Samopomocy	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Środki finansowe z budżetu Wojewody	799 064,87 zł	841 200,00 zł	841 200,00 zł
Środki finansowe z budżetu Gminy	10 000,00 zł	5 000,00 zł	Brak danych, wysokość dotacji będzie znana na koniec roku 2021
Środki z rezerwy celowej budżetu państwa	67 900,00 zł	0	60 000,00 zł
Środki w ramach programu "Za Życiem"	39 432,00 zł	44 164,00 zł	74 130,75 zł
RAZEM:	916 396,87 zł	890 364,00 zł	975 330,75 zł

Tabela 7. Źródła finansowania działalności Środowiskowego Domu Samopomocy.

8. CELE PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Cel główny			
Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością umożliwiającą funkcjonowanie w społeczności lokalnej a tym samym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.			
Cele szczegółowe	Działania	Wskaźniki	Realizatorzy /Partnerzy
I. Wspieranie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością w szczególności na otwartym rynku pracy	1. Propagowanie warunków i zasad korzystania ze środków PFRON w zakresie rehabilitacji i aktywności zawodowej, w tym na rozpoczęcie działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba publikacji na temat oferty działań dla osób z niepełnosprawnościami. Liczba spotkań informacyjnych dla pracodawców oraz dla osób z niepełnosprawnościami. 	Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu
	2. Realizacja usług i instrumentów rynku pracy.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z poszczególnych usług Liczba osób korzystających z poszczególnych instrumentów rynku pracy 	Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu
	3. Utrzymanie aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia 	MOPS/PFRON
II. Wsparcie osób z niepełno sprawnościami i ich rodzin w zaspokajaniu podstawowych potrzeb.	1. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach i urzędach.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych Kwota udzielonego dofinansowania 	MOPS/PFRON
	2. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnością.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które otrzymały pomoc Kwota udzielonego dofinansowania 	MOPS/PFRON
	3. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które otrzymały pomoc Kwota udzielonego dofinansowania 	MOPS/PFRON
	4. Dofinansowanie imprez, sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba podpisanych umów Liczba uczestników Kwota udzielonego dofinansowania 	MOPS/PFRON/ NGO
	5. Realizacja programu „Aktywny Samorząd”.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które otrzymały pomoc Kwota udzielonego dofinansowania 	MOPS/PFRON
	6. Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób objętych usługami asystenta 	MOPS/Fundusz Solidarnościowy

	7. Realizacja programu „Opieka wychnieniowa”.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób objętych opieką wychnieniową 	MOPS/Fundusz Solidarnościowy
	8. Realizacja innych programów/projektów na rzecz osób z niepełnosprawnością.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które otrzymały pomoc Kwota udzielonego dofinansowania 	MOPS/PFRON
	9. Stworzenie grupy wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnością.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających ze wsparcia Ilość przeprowadzonych spotkań 	MOPS/NGO
III. Zapewnienie środowiskowego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom oraz osobom zagrożonym niepełnosprawnością.	1. Umożliwienie osobom z niepełno sprawnościami uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba Warsztatów Terapii Zajęciowej Liczba uczestników WTZ Kwota wydatkowana na zadanie 	MOPS/NGO/Gmina/PFRON
	2. Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba domów pomocy społecznej. Liczba mieszkańców DPS 	Gmina/MOPS/NGO
	3. Umożliwienie osobom z niepełno sprawnościami uczestnictwa w środowiskowych domach samopomocy i w domach seniora	<ul style="list-style-type: none"> Liczba placówek na terenie Gminy Liczba osób korzystających z tej formy wsparcia 	MOPS/Gmina
	4. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością wsparcia w formie usług opiekuńczych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z wsparcia w formie usług opiekuńczych 	MOPS/Gmina
	5. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnością	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób przebywających w mieszkaniach chronionych Liczba mieszkań chronionych 	MOPS/Gmina
	6. Zapewnienie kształcenia specjalnego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba szkół specjalnych Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do tych placówek 	Placówki kształcenia specjalnego
	7. Wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie ograniczeń rozwojowych oraz niepełnosprawności, prowadzenie terapii mające na celu zapobieganie niepełnosprawności	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wydanych opinii i orzeczeń Liczba osób biorących udział w terapii 	Poradnia Psychologiczna Pedagogiczna
	8. Wspieranie rozwoju talentu osób z niepełnosprawnością	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wydarzeń związanych z promowaniem talentu 	WTZ/DPS/ŚDŚ/NGO
	9. Pomoc w zakupie środków transportu przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zakupionych samochodów 	MOPS/NGO/Gmina/PFRON
IV. Wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych.	1. Dostosowanie szkół działających na terenie powiatu do specyficznych potrzeb uczniów niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba placówek w których zlikwidowano bariery architektoniczne Liczba klas/szkół integracyjnych 	Gmina/PFRON
	2. Pomoc w dostępie do różnych form edukacji poprzez rozwój systemu dowozu osób niepełnosprawnych do placówek.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci korzystających z transportu do placówek edukacyjnych. Liczba samochodów przystosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnością 	Gmina/PFRON
	3. Dostosowanie oferty szkół kształcących osoby niepełno-sprawne do potrzeb rynku pracy, z uwzględnieniem preferencji tych osób	<ul style="list-style-type: none"> Liczba kierunków zawodowych stworzonych z myślą o osobach z niepełnosprawnością Liczba osób kształcących się na dedykowanych kierunkach 	Placówki kształcenia zawodowego
	4. Pomoc materialna dla osób niepełnosprawnych podnoszących swoje wykształcenie i kwalifikacje	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób które otrzymały pomoc finansową Kwota wydatkowana na zadanie 	MOPS/PFRON

9. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU.

1. Urząd Miejski w Wałbrzychu,
2. Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu,
4. Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu,
5. Instytucje i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych

10. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.

1. Środki własne gminy,
2. Środki z państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
3. Środki własne organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych
4. Środki z Unii Europejskiej
5. Środki z Funduszu Solidarnościowego

11. MONITORING I OCENA REALIZACJI PROGRAMU.

Głównym instrumentem monitoringu Programu będą coroczne sprawozdania z realizacji działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami za dany rok kalendarzowy z opisem wskaźników realizacji poszczególnych zadań.

Monitorowania i oceny realizacji Programu dokonywać będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, a jego wynik przedstawiać będzie Radzie Miasta Wałbrzycha, Komisji Spraw Społecznych i Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

12. ZAKOŃCZENIE.

Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2024 stworzony został na podstawie oceny realizacji poprzedniego programu przypadającego na lata 2019-2021 jak również diagnozy sytuacji osób z niepełnosprawnością zamieszkujących w Wałbrzychu oraz rozpoznanych potrzeb i aktualnej sytuacji niepełnosprawnych mieszkańców miasta.

Celem opracowania dokumentu jest usystematyzowanie planowanych oraz dotychczas prowadzonych zadań Działu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, a także wskazanie priorytetowych działań na rzecz osób z niepełnosprawnością.

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art.35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 573 z późn. zm.) powiat zobowiązany jest do opracowania i realizacji powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program wyznacza cele oraz definiuje zadania z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych realizowane przez samorządowe jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Zawarte w nim cele i zadania są odpowiedzią na lokalne potrzeby osób niepełnosprawnych oraz propozycje programowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Program powstał w oparciu o diagnozę programów społecznych w Wałbrzychu opracowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu i wpisuje się w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych.